



KAPKY...

2013



	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	



	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	
2	9	16	23	
3	10	17	24	



	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	28
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31



1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	



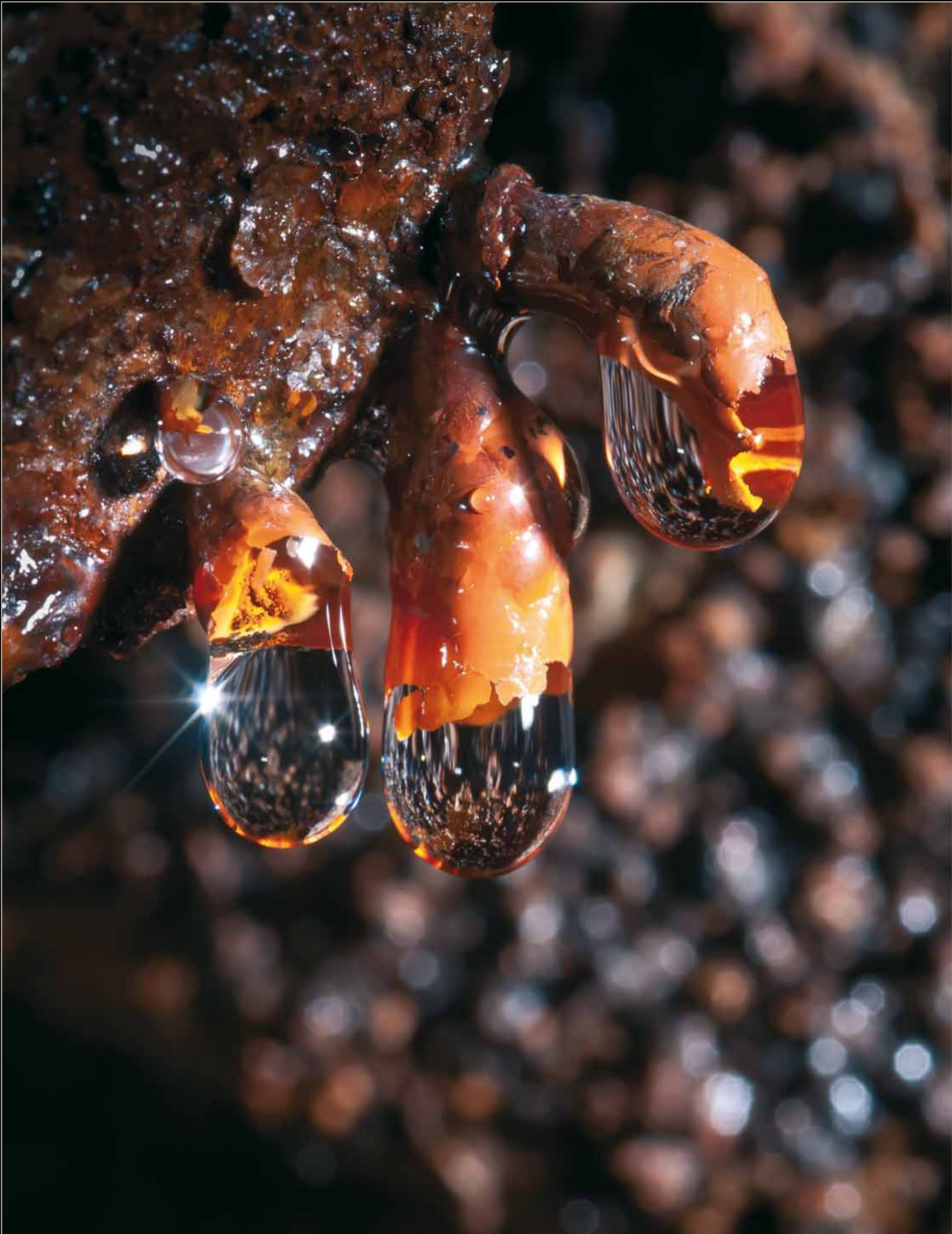
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	



	3	10	17	24
	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30



1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	
7	14	21	28	



	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	



	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	



	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	31
4	11	18	25	
5	12	19	26	
6	13	20	27	

10



	4	11	18	25
	5	12	19	26
	6	13	20	27
	7	14	21	28
1	8	15	22	29
2	9	16	23	30
3	10	17	24	



	2	9	16	23	30
	3	10	17	24	31
	4	11	18	25	
	5	12	19	26	
	6	13	20	27	
	7	14	21	28	
1	8	15	22	29	

12



1



2



3



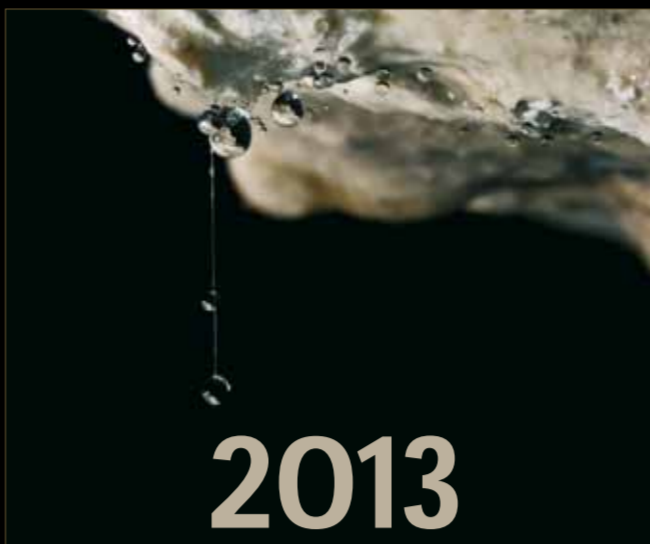
4



5



6



2013

Nebýt **VODY** a tisíců, až milionů let, neměli bychom na Zemi pozoruhodný typ krajiny nazývaný **KRAS**.

V prastarých masivech rozpustných hornin, převážně vápenců, by nevznikly hluboké kaňony, bizarní skaliska, škrapová pole rozervaných balvanů, hluboké závraty a propasti vedoucí do rozsáhlých jeskynních systémů ukrytých v hlubinách. To všechno je dílem vody a času. Voda trpělivě rozpouští vápence, rozšiřuje trhliny a postupně je proměňuje v kanály a jeskynní chodby. Tak se postupně povrchové toky stěhují pod zem v ponorech, na konci labyrintů opět vychází na denní světlo ve vývěrech. Jak voda proniká stále hlouběji, vznikají další a další jeskynní patra, jeskyně při povrchu postupně zanikají. Jeskyně také nejsou bez života. Do mnohých se stěhují noví obyvatelé, drobné organismy, zvířata, lidé, splavují se do nich mnohé doklady života na povrchu, z jeskyní se stávají pokladnice, z nichž čerpáme cenné poznatky o vývoji krajiny a života za dlouhá období naší prehistorie.

Na začátku všeho byla kapka vody a vápence. Dnes procházíme podzemím a pozorujeme nebo si už jen představujeme proudy vody, vymilávající rozsáhlé prostory. Těžko si přitom všimnout detailů. A právě na ně často zaměřuje objektiv svého fotoaparátu



Alexandr Komaško.

Odkrývá svět vodní kapky, její působení na stropěch jeskyní, její roli v téměř nepostřehnutelném podzemním životě, její proměny ve zlomku času. Kapka v jeskyni není totiž obyčejnou vodou. Pro obsah kalcitu jí říkáme krasová voda a v podzemí dělá kouzla.

V **Jeskyni Na Špičáku** se na stropě a stěnách po staletí usazuje jemný organický prach. Je živným substrátem plísní, které jej rozkládají a pohlcují. Pomáhá jim voda, která kondenzuje na jejich vláčkách (**titulní strana**).

V **Koněpruských jeskyních** krápníky stále žijí. Kapka krasové vody uvolní na hrotu stalaktitu kalcit a vyčerpaná padá k zemi (**1**). Z téměř stoprocentní vzdušné vlhkosti zde kondenzuje voda na tenkých vláčkách kořenů, prorůstajících sem s povrchu (**2**) a jemné kapky vzdušného kondenzátu přitahují i tenoučká vlákna pavučin (**5**). Škoda, že tento náhrdelník je pomíjivý a příliš miniaturní na to, aby jej spatřilo oko návštěvníka.

Ve **Zbrašovských aragonitových jeskyních** na některých stalaktitech vodní kapka visí trvale. Proto lze pozorovat, jak se na jejím povrchu postupně tvoří slupička kalcitu, základ budoucího brčka (**3**). Mikroskopickou krystalizací z kapky přesyceného roztoku můžeme spatřit i na jiném stalaktitickém výrůstku (**6**).

V **Jeskyni Na Pomezí** je stalaktitové brčko nevšedního tvaru. Jeho středem dosud protéká vodní roztok, z něhož se na konci sráží kalcit, takže brčko stále narůstá (**4**).

Nezprístupněné **Jeskyně Pod Sněžníkem** vznikly na hlubokých tektonických rozsedinách s fluoritovým zrudněním, které bylo v druhé polovině 20. století předmětem těžby. Proto se dnes nacházejí v opuštěném důlním díle. Na stěnách se tu z vodních roztoků, procházejících horninou, postupně tvoří mladé krápníčky minerálu železa – limonitu (**8**). Na zbytecích (**7**), nebo v blízkosti dřev (**9, 11**) z původní výdřevy důlních chodeb žijí dřevokazné houby, na jejichž jemných vláčkách voda kondenzuje. Na stěnách usazený organický materiál je živným substrátem plísní (**12**).

Ve **Sloupsko-šošůvských jeskyních** vedle mohutných tisíciletých krápníků stále a poměrně rychle rostou mladá křehká brčka. Sklovitě průsvitné proužky kalcitu svědčí o časové proměnlivosti ve složení živného vodního roztoku (**10**).

Jaroslav Hromas
ředitel
Správy jeskyní České republiky

Bozkovské dolomitové jeskyně +420 481 682 167, bozkov@caves.cz
Koněpruské jeskyně +420 311 622 405, koneprusy@caves.cz
Chýnovská jeskyně +420 381 299 034, chynov@caves.cz
Jeskyně Na Špičáku +420 584 423 129, spicak@caves.cz
Jeskyně Na Pomezí +420 584 421 284, pomezic@caves.cz
Mladečské jeskyně +420 585 347 148, mladec@caves.cz
Javoříčské jeskyně +420 585 345 451, javoricke@caves.cz
Zbrašovské aragonitové jeskyně +420 581 601 866, zbrasov@caves.cz
Jeskyně Na Turoldu +420 607 202 861, turoid@vaves.cz

Jeskyně Moravského krasu: Ústřední informační služba +420 516 410 024, info@caves.cz
Punkevní jeskyně s propastí Macochou +420 516 418 602, punkva@caves.cz
Kateřinská jeskyně +420 516 413 161, katerinska@caves.cz
Jeskyně Balcarka +420 516 444 330, balcarka@caves.cz
Sloupsko-šošůvské jeskyně +420 516 435 335, sloupskososovske@caves.cz
Jeskyně Výпустek +420 516 439 111, vypustek@caves.cz

Vydala Správa jeskyní České republiky, Květnové náměstí 3, CZ - 252 43 Průhonice
resortní organizace Ministerstva životního prostředí
člen Mezinárodní asociace zpřístupněných jeskyní ISCA
Autor fotografií Alexandr Komaško, grafická úprava Milan Hladký-Stein
Výroba Ing. Simona Formanová, DTP studio, Br. Veverkových 566, 530 02 Pardubice
© Správa jeskyní České republiky 2012
www.caves.cz



7



8



9



10



11



12